
element-i

Individuen – Interessen – Interaktion

Περίληψη του σχεδίου παιδικών στεγών
των **παιδικών στεγών** σε διαχείριση
της Konzept-e für Kindertagesstätten gGmbH

KiNDe.v.

KiND
und Beruf e.v.

KONZEPT-e
für Kindertagesstätten gGmbH

KiNDe.v.
Dachverband

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	3
2. Συνθήκες	3
3. Η παιδαγωγική element-i: άτομα, ενδιαφέροντα, αλληλεπίδραση	4
3.1 Κατευθυντήριοι στόχοι της παιδαγωγικής μας εργασίας	5
4. Σχέση ανατροφής	7

1. Εισαγωγή

Αυτή η περίληψη του σχεδίου απευθύνεται στους γονείς των παιδιών στις παιδικές στέγες σε διαχείριση της Konzept-e für Kindertagesstätten gGmbH. Περιγράφει τα πλαίσια, τις δομές και τους παιδαγωγικούς κατευθυντήριους στόχους της εργασίας στις παιδικές στέγες. Εκτενέστερες συμπληρωματικές πληροφορίες θα βρείτε στο αναλυτικό σχέδιο των παιδικών στεγών element-i.¹

Οι παιδικές στέγες element-i θεωρούν εαυτών ως ιδρύματα που υποστηρίζουν και συμπληρώνουν τις οικογένειες με αυτόνομη εντολή εκπαίδευσης. Απ' αυτό προκύπτει φύλαξη και η φροντίδα των παιδιών ολόκληρη την ημέρα, η οποία εξασφαλίζει την μεγαλύτερη δυνατή ευελιξία με ταυτόχρονα ύψιστες απαιτήσεις ποιότητας.

Φορείς των παιδικών στεγών είναι τα μη κερδοσκοπικά, εγγεγραμμένα σωματεία Kind e.V. Stuttgart και Kind und Beruf e.V. καθώς και η Konzept-e für Kindertagesstätten gGmbH, τα οποία και ανέθεσαν την διαχείριση και διεύθυνση των παιδικών τους στεγών στην Konzept-e für Kindertagesstätten gGmbH.

2. Συνθήκες

Τα ιδρύματα είναι ανοιχτά εντός ενός χρονικού πλαισίου μεταξύ 7.00 π.μ. και 8.00 μ.μ. ανάλογα με την ζήτηση και την χρηματοδότηση. Η φύλαξη και η φροντίδα των παιδιών πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του εκάστοτε ωραρίου εργασίας, σε ημερήσια βάση (το πολύ 50 ώρες την εβδομάδα), την μισή ημέρα (έως το μεσημεριανό φαγητό ή προαιρετικά με μεσημεριανό) ή ευέλικτα (30 ώρες την εβδομάδα διαμοιρασμένες σε τουλάχιστον τρεις ημέρες) κατόπιν ατομικής συμφωνίας, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές ανάγκες του καθημερινού προγράμματος των οικογενειών. Ωστόσο, υπάρχουν και βασικά χρονικά σημεία τα οποία θα βρείτε στον πίνακα ανακοινώσεων της εκάστοτε παιδικής στέγης. Κατά την διάρκεια αυτών και των ωρών φαγητού οι γονείς δεν πρέπει να φέρνουν ή να παίρνουν τα παιδιά τους. Δίνουμε πολύ μεγάλη σημασία και ιδιαίτερη έμφαση στην τήρηση αυτών των χρονικών διαστημάτων.

Οι εκάστοτε ημέρες αργίας των παιδικών στεγών είναι πάντοτε μέσα στις τοπικά ισχύουσες σχολικές διακοπές, οι στέγες κλείνουν επιπλέον μία Παρασκευή τον χρόνο λόγω μετεκπαίδευσης των εργαζομένων. Οι ημερομηνίες αυτές ανακοινώνονται εγκαίρως.

Η κατάληψη των θέσεων προσωπικού ρυθμίζεται σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες κώδικες προσωπικού των δήμων και εναρμονίζεται με τον εκάστοτε αριθμό των παρόντων παιδιών.

¹ Το αναλυτικό σχέδιο απεστάλη κατά την εγγραφή μαζί με τις πληροφορίες για τις στέγες και διατίθεται τόσο στην ιστοσελίδα της Konzept-e GmbH όσο και στις ιστοσελίδες των παιδικών στεγών.

Ημερήσιο πρόγραμμα λειτουργίας ως παράδειγμα

7.00, 7.30 ή 8.00 π.μ.	Έναρξη λειτουργίας της παιδικής στέγης	
7.00 - 9.30 π.μ.	Ελεύθερο παιχνίδι / ελεύθερο πρωινό	
9.30 - 10.00 π.μ.	Συνεδρίαση παιδιών	
10.00 - 12.00 π.μ.	Εντατική φάση με δραστηριότητες και πρόγραμμα	1η βασική ενότητα
12.00 - 12.30 π.μ.	Μεσημεριανό φαγητό	2η βασική ενότητα
12.30 - 2.30 μ.μ.	Φάση χαλάρωσης / Ύπνος	
3.00 - 4.00 μ.μ.	Κολατσιό / Δραστηριότητες / Πρόγραμμα	3η βασική ενότητα
4.00 μ.μ. - κλείσιμο	Ελεύθερο παιχνίδι, σταδιακή αναχώρηση των παιδιών	
5.00, 5.30, 6.00 ή 8.00 μ.μ.	Λήξη λειτουργίας της παιδικής στέγης	

3. Η παιδαγωγική element-i: άτομα, ενδιαφέροντα, αλληλεπίδραση ²

Το σχέδιο παιδικών στεγών element-i συνδυάζει την αρχή της παιδικής αυτοεκπαίδευσης μέσω αυτοαπασχόλησης με μία ολιστική ανατροφή προσανατολιζόμενη σε πνεύμα, ψυχή και σώμα. Η εμπιστοσύνη στις ικανότητες των παιδιών και η αναγνώρισή τους είναι βασικά στοιχεία της παιδαγωγικής μας, η οποία βασίζεται στο ότι τα παιδιά διαθέτουν ικανότητες και δυνατότητες τις οποίες διακρίνουμε και στις οποίες επενδύουμε. Σε συνδυασμό της επιμελούς παρατήρησης και της υποστήριξης που προσφέρει ασφάλεια, παρέχουμε στα παιδιά όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ελευθερία για δικά τους ενδιαφέροντα και αποφάσεις, κάτι που καθιστά δυνατή και προωθεί την ανεξαρτησία και την δραστηριοποίηση των παιδιών. Αυτό σημαίνει ότι τα παιδιά μπορούν να παίξουν ανάλογα με την ηλικία και τον βαθμό ανάπτυξής τους μεταξύ άλλων και χωρίς άμεση επιτήρηση και ότι δημιουργούμε χώρο για ελεύθερη διαμόρφωση του παιδικού τρόπου ζωής.

Οι άνθρωποι εκπαιδεύονται εντελώς **ατομικά** στην αντιμετώπιση ενός για αυτούς **ενδιαφέροντος** περιβάλλοντος και σε **αλληλεπίδραση** με άλλους.

² Μία λεπτομερής περιγραφή των θεμελίων της παιδαγωγικής μας δράσης, η οποία χωρίζεται στους τομείς *Το παιχνίδι είναι ευχάριστη μάθηση, Εξειδικευμένο παιδαγωγικό προσωπικό ως πρόδρομοι και συνοδοί παιδικών διαδικασιών εκπαίδευσης, Παρατήρηση και τεκμηρίωση ως όργανα της παιδαγωγικής δράσης, Κίνηση, Γλωσσική έκφραση, Διατροφή, Φύση, Ενσωμάτωση ως καθήκον της παιδικής στέγης, Ισότητα και Προστασία των παιδιών*, παρουσιάζεται αναλυτικά στο σχέδιο παιδικών στεγών element-i.

3.1 Κατευθυντήριοι στόχοι της παιδαγωγικής μας εργασίας

Η ανώτατη κεντρική ιδέα του σχεδίου παιδικών στεγών element-i είναι το δικαίωμα ενός κάθε παιδιού για υποστήριξη στην ανάπτυξή του και για μία αγωγή που θα πλάσει μία υπεύθυνη προσωπικότητα που μπορεί να ζήσει στα πλαίσια της κοινωνίας (§ 1 εδάφ. 1 του γερμανικού κοινωνικού κώδικα (SGB) VIII).

Αυτό αποτελεί το πλαίσιο αναφοράς για τους πιο σημαντικούς γενικούς στόχους της εκπαίδευσης και της ανατροφής: **αυτονομία και ψυχικός δεσμός** καθώς και **υγεία, αντοχή και ευχαρίστηση της μάθησης**, για την πραγματοποίηση των οποίων κεντρικό ρόλο έχουν οι στόχοι μάθησης και εξέλιξης που διατυπώνονται στα σχέδια προσανατολισμού και παιδείας των κρατιδίων.

Αυτονομία

Η αυτονομία περιλαμβάνει την ενθάρρυνση και υποστήριξη των παιδιών σχετικά με την ανάπτυξη της χειραφέτησής τους. Για τον σκοπό αυτό, η παιδική στέγη τους προσφέρει την ελευθερία να μάθουν και να δοκιμάσουν την ανεξάρτητη συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται από υπευθυνότητα και προσωπική πρωτοβουλία. Τα παιδιά μπορούν έτσι π.χ. να διατυπώσουν τις κατά καιρούς ιδέες και τα ενδιαφέροντά τους στην συνεδρίαση των παιδιών που πραγματοποιείται καθημερινά με την κεντρική ερώτηση: «Τι θέλετε να κάνετε σήμερα;», να συζητήσουν κι έτσι να διαμορφώσουν το πρόγραμμα της ημέρας τους αυτόνομα και δημοκρατικά μαζί με άλλα παιδιά και με τις και τους παιδαγωγούς. Αυτό συμπεριλαμβάνει και την ελευθερία να επιτρέπεται να παίζουν χωρίς επιτήρηση, ανάλογα με την ηλικία και τον βαθμό ανάπτυξής τους. Αυτό αφορά και την ελευθερία των παιδιών του δημοτικού να μπορούν να αποχωρούν από το ίδρυμα για δικές τους δραστηριότητες κατόπιν συμφωνίας και να λαμβάνουν μέρος σε παιχνίδια και προσφορές στην περιοχή.

Ψυχικός δεσμός

Δεσμός σημαίνει να γνωρίσει κανείς το συναισθηματικό δέσιμο και να είναι μέρος ενός συνόλου καθώς και να βιώσει την εκτίμηση και την αξιοπιστία και μέσα από τις εμπειρίες αυτές να είναι σε θέση να τα δώσει και σε άλλους. Για τον σκοπό αυτό, οι παιδαγωγοί δημιουργούν μία ατμόσφαιρα ζεστασίας, ασφάλειας, αξιοπιστίας, εκτίμησης και αναγνώρισης, την οποία τα παιδιά χρειάζονται για να τα τολμούν όλα αυτά μόνα τους, για να γίνουν ανεξάρτητα και να αναπτυχθούν έτσι με ιδανικό τρόπο.

Θέλουμε τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά στην διαμόρφωση της κοινωνικής συμβίωσης και να σέβονται τους άλλους και τα ενδιαφέροντα των άλλων. Μέσα από την συμβίωση μαθαίνουν να καταλαβαίνουν και να σέβονται τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις πράξεις άλλων ανθρώπων και να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τις δικές τους πράξεις. Στην καθημερινή μεταξύ τους επαφή ασκούνται στην αναγνώριση της ανομοιότητας και στον σεβασμό των διαφορών.

Κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για εμάς είναι πέραν αυτού να ενθαρρύνουμε την ζωή στην κοινότητα μέσω εργασίας σε μικρές ομάδες, στην καθημερινότητα, με γιορτές με και χωρίς τους γονείς και μέσω επαφών πέρα από την παιδική στέγη.

Υγεία

Η διατήρηση της υγείας του σώματος είναι καθοριστική βασική προϋπόθεση για μία ευτυχισμένη, δραστήρια ζωή μέχρι τα γηρατιά, την οποία ο καθένας μας μπορεί να επηρεάσει με δική του ευθύνη. Γι' αυτό τον λόγο, ένας στόχος της δουλειάς μας είναι να γνωρίσουν τα παιδιά μέσα από εμπειρίες την συνάρτηση μεταξύ της υγιεινής διατροφής και της επαρκούς κίνησης ως βασικά συστατικά στοιχεία ενός υγιεινού τρόπου ζωής.

Οι παιδικές στέγες element-i δίνουν μεγάλη βαρύτητα σε μία ισορροπημένη διατροφή, κατάλληλη για παιδιά, και την χρήση εποχιακών τροφίμων άριστης ποιότητας που ευδοκίμουν στην περιοχή. Από παιδαγωγική άποψη, δίνουμε μεγάλη σημασία στην ατομική επιλογή των ίδιων των παιδιών σχετικά με την ποσότητα και τις τροφές και στην ανάπτυξη μίας θετικής αντίληψης για την διατροφή. Επίσης, δημιουργήσαμε ένα δικό μας λεπτομερές πρόγραμμα διατροφής, επειδή είναι ένα ζήτημα μεγάλης σημασίας. Η κίνηση δεν είναι μόνο μία στοιχειώδης ανάγκη του παιδιού, αλλά είναι και αποδεδειγμένα η σημαντικότερη προϋπόθεση για την σωματική, πνευματική και κοινωνική του ανάπτυξη. Γι' αυτό τον λόγο, στα παιδιά δίνονται μέσα και έξω ποικίλα ερεθίσματα για κίνηση, τα οποία είναι ενταγμένα στην καθημερινότητα και δεν περιορίζονται σε συγκεκριμένες ώρες και συγκεκριμένους χώρους. Όταν τα παιδιά κινούνται σε ένα περιβάλλον που προσφέρει απλόχερα εμπειρίες και κίνητρα, τα μικρά καρούμπαλα και τα δάκρυα είναι φυσικά επακόλουθα. Πολύ χειρότερες θα ήταν οι αόρατες και μακροπρόθεσμες συνέπειες που φέρνει ο περιορισμός της κίνησης, που ναι μεν γίνεται καλοπροαίρετα, δεν παύει όμως να είναι μόνο εμπόδιο, διότι τα παιδιά μπορούν να μάθουν αληθινά μόνο ό,τι είναι ελεύθερα να δοκιμάζουν.

Αντοχή

Ένα από τα βασικά προληπτικά καθήκοντά μας είναι η ανάπτυξη της αντοχής. Με τον όρο αντοχή οι επιστήμονες της παιδαγωγικής εννοούν την ψυχική ανθεκτικότητα των παιδιών. Η ανθεκτικότητα αυτή τους δίνει την δυνατότητα να προσαρμόζονται αποτελεσματικά σε δύσκολες ή επιβαρυντικές καταστάσεις στην ζωή. Η αντοχή βελτιώνει τις δυνατότητες των παιδιών να ανταπεξέρχονται με επιτυχία σε αλλαγές και κρίσεις που τα περιμένουν και επομένως να αναπτυχθούν σε υγιείς και ικανές προσωπικότητες με αυτοπεποίθηση.

Για να γίνουν τα παιδιά δυνατά, φροντίζουμε π.χ. να συμμετέχουν και έτσι να επηρεάζουν την διαμόρφωση της καθημερινής συμβίωσης, να εκφράζουν τα συναισθήματά τους και να επιλύουν συγκρούσεις αυτόνομα. Επιπλέον, συζητάμε και συνοδεύουμε σημαντικά θέματα που αφορούν κατά καιρούς το εκάστοτε παιδί.

Ευχαρίστηση της μάθησης

Ο άνθρωπος έχει μέσα του την ικανότητα για μάθηση και για εξέλιξη. Η μάθηση είναι μία διαδικασία προσωπικής δραστηριοποίησης, απόκτησης εμπειριών, αναζήτησης και επίλυσης προβλημάτων, η οποία απαιτεί την ενεργό αντιπαράθεση με τα δεδομένα του εκάστοτε περιβάλλοντος σε δραστηριότητες με τον εαυτό του και τους άλλους. Η ευχαρίστηση της μάθησης και η ενεργός αντιπαράθεση με τον κόσμο μέσω της διατήρησης της φυσικής περιέργειας του ανθρώπου καθώς και της ενίσχυσης των κινήτρων για την αντιμετώπιση προκλήσεων είναι τα απαραίτητα θεμέλια της ισόβιας διαδικασίας μάθησης.

Το καθήκον των παιδαγωγών είναι να διαπιστώσουν το στάδιο ανάπτυξης των παιδιών μέσα από παρατήρηση με ευαισθησία και να δημιουργήσουν μαζί τους ένα ανάλογο περιβάλλον που να παρακινεί και να προκαλεί όλες τους τις αισθήσεις,

Επιπλέον, ως συνοδοί με ευαισθησία οφείλουν να δίνουν ερεθίσματα και κίνητρα ώστε να είναι σε θέση να συνοδεύσουν και να εμπλουτίσουν τα παιδιά στις διαδικασίες εκπαίδευσης. Για τον στόχο αυτό πηγαίνουμε να εργαστούμε σε λειτουργικούς χώρους στους οποίους τα παιδιά μπορούν να συγκεντρωθούν στα ενδιαφέροντά τους, όπως π.χ. στο εργαστήριο, στο δωμάτιο κατασκευών, στην αίθουσα για παιχνίδια ρόλων ή κίνησης. Εκτός απ' αυτό, ο χώρος για μπουσούλημα προσφέρει στα μικρότερα παιδιά ερεθίσματα ανάλογα με την ηλικία τους σε περιβάλλον ασφάλειας και κοντά σε έναν σταθερό κύκλο με λίγα άτομα εμπιστοσύνης.

4. Σχέση ανατροφής

Η συνεργασία μεταξύ γονιών και παιδικής στέγης είναι μία σημαντική κολώνα στην δουλειά των παιδικών στεγών. Με βάση την αμοιβαία κατανόηση και την αμοιβαία αποδοχή, η στενή συνεργασία και η ανοιχτή ανταλλαγή μεταξύ παιδαγωγών καθώς και των γονιών ενός παιδιού είναι η βάση για μία καλή φροντίδα. Οι παιδαγωγοί εκτιμούν τους γονείς ως ειδικούς για τα παιδιά τους, αλλά και οι παιδαγωγοί είναι ειδικοί για την εκπαίδευση και την φροντίδα των παιδιών σε έναν κοινό χώρο και παίρνουν επομένως ανεξάρτητες αποφάσεις με δική τους ευθύνη στην καθημερινή δουλειά με τα παιδιά.

Από την αρχή η στενή συνεργασία και η μεγάλη υποστήριξη εκ μέρους των γονιών είναι απαραίτητες για την **προσαρμογή** των παιδιών. Αποδίδουμε μεγάλη σημασία στην φάση προσαρμογής των παιδιών στα πλαίσια του σχεδίου των παιδικών στεγών element-i και φροντίζουμε η φάση αυτή να διαμορφώνεται με την ανάλογη προσοχή. Η ανάπτυξη μίας γεμάτης εμπιστοσύνη σχέσης του παιδιού προς ένα νέο περιβάλλον θα πετύχει μόνο με την συνοδεία ενός γονέα ή ενός άλλου προσώπου εμπιστοσύνης. Το άτομο αυτό χρησιμεύει ως «σίγουρη βάση», την οποία το παιδί χρειάζεται για να αισθάνεται άνετα στο νέο του περιβάλλον, μέχρι να αποδεχτεί την υπεύθυνη παιδαγωγό ή τον υπεύθυνο παιδαγωγό ως άτομο που προσφέρει ασφάλεια, εμπιστοσύνη, υποστήριξη και παρηγοριά.

Τα παιδιά χρειάζονται συνήθως για την ανάπτυξη μίας τέτοιας σχέσης δύο έως τέσσερις εβδομάδες. Το χρονικό πλαίσιο προσαρμόζεται στις ατομικές ανάγκες κατόπιν συμφωνίας με την υπεύθυνη ή τον υπεύθυνο παιδαγωγό.

Οι γονείς υποχρεώνονται γι' αυτό τον λόγο να προγραμματίσουν τέσσερις εβδομάδες στις οποίες θα πηγαίνουν το παιδί τους στην παιδική στέγη μόνο κατά την διάρκεια του ωραρίου εργασίας της υπεύθυνης/του υπεύθυνου παιδαγωγού εμπιστοσύνης και να φροντίσουν να παραβρίσκεται ένας γονέας ή ένα άλλο άτομο εμπιστοσύνης του παιδιού σε αυτό το χρονικό διάστημα για να συνοδεύει το παιδί ανάλογα με τις ανάγκες του και τα παιδιά να συνηθίσουν την ζωή στην παιδική στέγη.

Μία επιτυχημένη φάση προσαρμογής προσφέρει μία σταθερή βάση για μία συναναστροφή γεμάτη εμπιστοσύνη στον «ζωτικό χώρο παιδική στέγη» επί πολλά χρόνια.

Οι παιδαγωγοί και οι γονείς συζητούν τακτικά σε ατομικές συνεντεύξεις για την ανάπτυξη του παιδιού τους. Η ανταλλαγή αυτή αυξάνει την αμοιβαία κατανόηση και

την αμοιβαία πληροφόρηση. Περιμένουμε επίσης την ενεργό συμμετοχή των γονιών, να ξεκινούν και να πραγματοποιούν δικές τους πρωτοβουλίες.